

گزارش

با انزوای ترامپ

بن سلمان زیر تیغ می‌رود؟

گروه بین‌الملل: در حالی که به نظر می‌رسید ولیعهد سعودی که امر اصلی قتل وحشیانه جمال خاشقچی خوانده می‌شود از این رسوایی تا حدودی خلاصی یافته است ولی اظهارات اخیر سناتور آمریکایی، لیندسی گراهام درباره پرونده این جنایت، لرزه بر اندام رژیم سعودی می‌اندازد. این سناتور جمهوری‌خواه آمریکایی روز شنبه بعد از دیدار با رجب طیب‌اروغان در ترکیه بار دیگر مسؤولیت محمد بن‌سلمان در قتل جمال خاشقچی را مورد تاکید قرار داد و گفت که بهبود روابط ریاض و واشنگتن نیازمند برخورد با «محمد بن سلمان» است.
گر اهام گفت: «به این نتیجه رسیدم که روابط بین عربستان و آمریکا پیشرفتی نخواهد داشت، مگر اینکه با بن سلمان برخورد شود».
گراهام همچنین افراد مظنون به دست داشتن در قتل این روزنامه‌نگار مقتول عربستانی را به اعمال تحریم‌های جدید تهدید کرد و در موضعی هشدارآمیز گفت که وی و دیگر اعضای مجلس سنا طی روزهای آتی بیانهی کوبندهای صادر و در آن تاکید خواهند کرد که شاهزاده بن سلمان به‌طور قطع در جریان این ترور بوده و مسؤول آن است.
سناتور گراهام که از افراد نزدیک به دونالد ترامپ و یکی از بزرگ‌ترین حامیان او است، قاطعانه از مصوبه مجلس سنای آمریکا در حدود یک‌ماه قبل در محکومیت ولیعهد سعودی به‌عنوان مسؤول اول ترور خاشقچی حمایت کرد. وی همچنین پشتیبان اصلی تصویب قطعنامه‌ای مبنی بر توقف حمایت‌های نظامی آمریکا از عربستان سعودی در جنگ یمن نیز بود. از آنجا که سناتور گراهام سخنان اخیرش علیه بن‌سلمان را از آنکارا مطرح کرده است، بعید نیست مقام‌های ترک، شواهد و مستنداتِ دال بر نقش‌آفرینی این شاهزاده بی‌پروای سعودی در قتل شنیع خاشقچی، در اختیار وی گذاشته‌اند. در اینجا این سوال مطرح می‌شود که آیا مجلس سنای آمریکا توان اعمال این مجازات‌ها و راضی کردن ترامپ برای موافقت با این اقدامات تنبیهی را دارد؟ ناظران بعید می‌دانند که تلاش برخی سناتورهای آمریکایی از جمله گراهام برای اعمال فشار بر ترامپ ناکام باشد؛ زیرا ترامپ در حال ضعف بی‌استقامی با نزدیک شدن به اعلام گزارش نهایی از سوی بازرس رابرت مولر درباره ارتباطش با روسیه به‌سر می‌برد و هر آن احتمال دارد موکرات‌ها که مجلس نمایندگان آمریکا را در دست دارند به بهانه رابطه رئیس‌جمهوری این کشور با روسیه، برای استیضاح و طرح عدم کفایت او اقدام کنند. خلاصه آنکه باید بگوییم نه‌تنها دوره سختی برای ترامپ در نیمه دوم دوره ریاست‌جمهوری‌اش آغاز شده است، بلکه ولیعهد سعودی نیز متأثر از این ضعف مهم‌ترین حامی‌اش، با بزرگ‌ترین چالش یعنی بر کناری از قدرت مواجه خواهد شد. محمد بن‌سلمان، مردقدرتمند عربستان به‌دونالد ترامپ بسیار مدیون است. وی طی دوران ۲۰ ساله ریاست‌جمهوری ترامپ بود که از شر پسرعمو و رقیبش، محمد بن‌نایف خلاصی شد. در دوران ریاست‌جمهوری ترامپ بود که محمد بن‌سلمان سیاست پاکسازی را به اجرا گذاشت. در همین دوران سسد الحیرری، نخست‌وزیر لبنان را به استعفا واداشت و قطر را تحریم کرد. این مهره دولت ترامپ، قطعا در دوران ریاست‌جمهوری باراک اوباما قادر نبوده به این اقدامات دست بزند. بن‌سلمان هیچ‌یک از اقداماتش را بدون چراغ سبز یا حداقل بدون چراغ زرد کاخ سفید انجام نداده است. برخی کارشناسان بر این باورند که چک سفید دولناد ترامپ در رابطه با اقدامات متحذل، ولیعهد عربستان سعودی، احتمالا زمینه‌ساز ماجرای باورنکردنی حذف جمال خاشقچی بوده است. اثبات دست داشتن بن‌سلمان در قتل خاشقچی مؤید پایان سیاست‌های سنتی عربستان سعودی و سر آغاز دوران اعمال سیاست‌های سروکوبرانه‌تر از سوی این کشور خواهد بود. در همین راستا، ریچارد هاس، رئیس شورای روابط خارجی آمریکا گفته است: دوره چک‌های سفید حمایتی آمریکا برای عربستان باید پایان یابد، چرا که محمد بن‌سلمان خود را خیلی بی‌محابات‌تر از آن نشان داده است که مستحق چنین حمایتی باشد. پیش‌تر نیز شماری از سیاست‌پون و دیپلمات‌ها در برخی کشورهای اروپا بر کناری بن‌سلمان را در نتیجه قتل جنجالی خاشقچی خواستار شده‌اند. انزوای ولیعهد بلندپرواز سعودی در عرصه بین‌المللی در حالی تقویت می‌شود که برنامه‌های اصلاحاتی او در داخل که با هدف معرفی خود به‌عنوان چهره‌ای جدید و تغییردهنده وضعیت سنتی عربستان دنبال می‌شد، در مسیر سراسیمگی و سقوط قرار گرفته است. سیاست‌های بن‌سلمان که بر اساس ترساندن و کنار گذاشتن مخالفان پایه‌ریزی شده است بسیاری از بازرگانان را ترسانده و آنان سرزمین عربستان را ترک می‌کنند. سرمایه‌گذاران حاضر نیستند اموال خود را در می‌جیطی بی ثبات سرمایه‌گذاری کنند. سرمایه‌گذاری در عربستان با خطرات و ریسک‌هایی همراه است که فرار سرمایه‌گذاران از عربستان را به دنبال داشته است.

گروه بین‌الملل: به‌رغم سرکوب‌ها و سختگیری‌های رژیم الهام علی‌اف، هزاران آذری در باکو علیه دولت او تظاهرات کردند. در تظاهرات روز شنبه ۱۹ ژانویه که با فراخوان احزاب مخالف و در اعتراض به وضعیت زندانیان سیاسی برگزار شد، مردم علیه سیاست‌های رئیس‌جمهور این کشور شعار سر داده و خواستار استعفای او شدند. تظاهرکنندگان همچنین خواستار آزادی «همان حسین‌اف» و دیگر زندانیان سیاسی شدند. حسین‌اف، ویلاگونیس جوان آذری در ماه مارس سال ۲۰۱۷ به اتهام نشر اکاذیب ضد پلیس آذربایجان به ۲ سال حبس محکوم شد. ائتلاف «شورای ملی» در این کشور احزاب مخالف را به شرکت در تجمع ۱۹ ژانویه دعوت کرد که دولت باکو با وجود همه تلاش‌هایش برای سرکوب و تحت تعقیب قرار دادن اعضای اصلی آن توانست مانع این رویداد شود.

روش‌هایی نظیر ضبط ویدئویی مراسم روز شنبه با دوربین‌های کار گذاشته شده در محل تجمع، احضار و بازجویی و اخراج شرکت‌کنندگان از ادارات دولتی با هدف پیشگیری از تجمع با دست‌کم کاهش شمار شرکت‌کنندگان در آن بی‌فایده بود. در همین ارتباط، روزنامه «ینی مسالوات» چاپ باکو درباره سرکوب‌های پلیس جمهوری آذربایجان نوشت: «حاکمیت حتی به وجود مخالفان در شرایط کاملا ضعیف کنونی و وجود فقط چندهزار طرفدار برای آنها راضی نیست. به همین علت، از ابزارهای همیشگی فشار و تعقیب، پس از تجمع نیز استفاده و بدون هرگونه گذشتی رفتار خواهد کرد.»

رفتار پلیسی رژیم علی‌اف که بیش از یک دهه است ادامه دارد نه‌تنها شامل تمام مخالفان سیاسی می‌شود، بلکه شیعیان دیندار آذری نیز

گروه بین‌الملل: طبق جدیدترین گزارش سازمان

امار ایالات متحده، تقریباً نیمی از آمریکایی‌ها در مرز یا زیر خط فقر زندگی می‌کنند. معیار خط فقر در آمریکا درآمد سرانه ۲۵هزار و ۱۰۰ دلار در سال برای یک خانواده ۴ نفره است که بر این اساس ۴۸ درصد از آمریکایی‌ها فقیر یا در آستانه فقر محسوب می‌شوند. این در حالی است که تنها ۱/۴ درصد از مردم آمریکا در آمد بالای ۲۵۰ هزار دلار در

حسن هائری‌زاده: «سیاست خارجی «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا همواره با چاشنی ابهام، پیش‌بینی‌ناپذیری، غیرمنتظره بودن و تناقض در راهبردهای اعلامی با اعمالی همراه بوده است. این منطق رفتاری و الگوی عمل در عرصه خارجی معادله تغییر و گسست در سیاست خارجی واشنگتن را شکل می‌دهد. به عبارت دیگر سیاست خارجی آمریکا در دوران ترامپ با روسای جمهور سابق این کشور بویژه «باراک اوباما» متفاوت است. این معادله خود را بخوبی در بحران سوریه به نمایش می‌گذارد. از سال ۲۰۱۶ یعنی از زمان روی کار آمدن تیم جدید حاکم بر کاخ سفید تا اواخر سال ۲۰۱۸، سیاست خارجی واشنگتن در قبال بحران سوریه در راستای تداوم سیاست خارجی اوباما، بر مبنای حضور حداقلی و کمک به متحذلان واشنگتن بویژه در شمال سوریه بود. اما به یک باره و در اقدامی غیرمنتظره، رئیس‌جمهور آمریکا از خروج سریع نیروهای نظامی این کشور از شمال سوریه و نابودی داعش خبر داد. این راهبرد غیرمنتظره که نشانگر اختلاف نظرهای عمیق دستگاه دیپلماسی آمریکا با پنتاگون بود، باعث استعفای «جیمز متیس» وزیر دفاع و «برت مک‌گورک» نماینده ویژه رئیس‌جمهور این کشور در ائتلاف بین‌المللی مبارزه با داعش شد. راهبرد خروج از سوریه نشان داد سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه از انسجام و تداوم برخوردار نیست و حداقل در سطح خرد تصمیم‌گیری، نه‌تنها کشورهای جهان، بلکه سیاستمداران آمریکایی را نیز دچار سردرگمی کرده است. این نبود انسجام، برنامه و راهبردی روشن برای آینده شمال سوریه، در روزهای پس از اعلام خروج آمریکا از سوریه نیز دوباره خود را نشان داد. با گذشت چند روز و شکل‌گیری موج گسترده انتقادات داخلی و خارجی از ترامپ، او با چرخش از سیاست

پیش‌التمل

مردم جمهوری آذربایجان خواهان استعفای علی‌اف هستند

راهپیمایی بزرگ ضد دولتی در باکو

عمدتاً به صورت خانوادگی اداره می‌شوند تا اندازه‌ای باالاست که علی‌اف خود را تنها در مواجهه با رسانه‌هایی می‌بیند که تا دیروز اخبار سرکوب‌های عمده در باکو و دیگر شهرهای این کشور را سانسور می‌کردند. از دیگر تحولات درباره آذربایجان باید به آن اشاره کرد تحولات در همسایگان آن یعنی گرجستان و ارمنستان است. مردم آذربایجان دموکراسی‌های بویایی را در این ۲ همسایه شاهد هستند. اعتراضات عمومی منجر به تغییر دولت در ارمنستان شد و حضور مردم پای صندوق‌های رأی هم تغییرات در گرجستان را هموارتر کرده است اما در آذربایجان همه چیز به خیابان علی‌اف به‌طور گسترده به اجرا در آمد، علا اعتراض با سرکوب کرده است. علی‌اف ویلاگونیسان و مخالفانش در فضای مجازی را به زندان انداخته یا مجبورشان کرده از کشور خارج شوند اما نقطه مهم و متفاوت او با دیگر اقتدارگرایان چیست؟ او از حمایت غرب برخوردار است اما اگر نگاه کوتاهی به تاریخ شمال آفریقا و خاورمیانه عربی بیندازد، متوجه خواهد شد معادلات علیه او می‌تواند بسرعت شکل گیرد و مادامی که غرب تامین منافعش را با جایگزین احتمالی او تضمین‌شده بداند، دیگر از وی حمایت نخواهد کرد. سرعت موج‌های تبلیغاتی در کشورهای منطقه قفقاز علیه دولت‌های مستقر با توجه به حجم فساد مالی و دستگاه‌های اجرایی که

گزارش تحلیلی در بخش‌هایی به رشد اقتصادی وابسته به نرخ نفت اشاره داشته و از یک دولت رانتیر نفتی مستقر در باکو نام می‌برد که حلقه نزدیکان رئیس‌جمهور آذربایجان از اعضای آن هستند. شاید جرم بلاگر آذری همین باشد که بخش‌هایی از فساد روزافزون پلیس آذربایجان را منتشر کرده است. این بلاگر به ۲ سال حبس محکوم شد اما دادگاه آذربایجان می‌گوید می‌تواند مدت محکومیت وی به ۵ تا ۷ سال نیز افزایش یابد. رسانه آمریکایی واشنگتن‌پست همچنین می‌نویسد: این کشور محلی برای زندانی کردن تمام مخالفان است به طوری که ۱۵۰ نفر به جرم مخالفت با علی‌اف در زندان‌های رسمی این کشور حبس هستند که ۱۰ نفر آنها روزنامه‌نگاران هستند؛ هر صدای مخالفی در آذربایجان باید منتظر دستگیری باشد. اما دامیه‌داران حقوق‌پشر چرا درباره مرگ و ضرب و جرح شدید روزنامه‌نگاران و مخالفان سیاسی در آذربایجان سکوت کرده‌اند؟ این مساله به گفته سفیر سابق آمریکا در باکو در دهه ۹۰ نفر آنها جواب ساده همراه است؛ باکو نقشه‌های آمریکا را عملی می‌کند، آنان در جنگ افغانستان اجازه تردد هواپیماهای ترابری و تجهیزات ناتو و آمریکا را داده‌اند. در عین حال در بخش انرژی به اروپا برای استقلال نسبی از روسیه کمک می‌کنند. با توجه به توضیحات فوق، این نتیجه ساده حاصل می‌شود که دولت علی‌اف تا زمانی که می‌تواند برای غرب نقش مفیدی را در عرصه اقتصادی و نظامی ایفا کند قادر خواهد بود تمام روزنامه‌نگاران و مخالفان سیاسی‌اش را به زندان بیندازد، حتی اگر آنها از اعتصاب غذا جان‌شان را هم از دست بدهند اهمیت چندانی نخواهد داشت.

روسی آرتی اعلام کرد که دوران بهتر شدن زندگی فرزندان نسبت به دوران والدین‌شان در آمریکا تمام شده است. مجری همکار و «استیسی هربرت» نیز پیش‌بینی کرد با وجود رفاه زیاد برخی آمریکایی‌ها بر اثر رشد اقتصادی که به قیمت بالا رفتن بدهی عمومی در آمریکا به دست آمده، طی سال‌های آتی فرزندان و نوادگان آنها به‌طور قطع هزینه خوش گذرانی والدین‌شان را پرداخت خواهند کرد.

۴۸ درصد آمریکایی‌ها در مرز خط فقر

سال دارند. این در حالی است که رسانه‌هایی چون واشنگتن‌پست از افزایش مشهود فقر حقوق‌بگیران در ایالات متحده بویژه بخش اعظم کارمندان دولت خبر داده‌اند که بر اثر تعطیلی یک‌ماهه دولت فدرال حقوقی دریافت نمی‌کنند. گزارش‌های متعددی

روند خروج آمریکا از سرزمین شام کند پیش می‌رود

ابهام راهبردی یا کنی‌ها در سوریه

دولت فدرالی در چارچوب سوریه حمایت خواهد کرد. ترکیه از این مساله به‌عنوان تلاش برای تضعیف امنیت ملی خود و به‌خطر انداختن منافع استراتژیکش در خاورمیانه نام می‌برد. رایزنی‌های مقامات ترکیه و آمریکا در هفته‌های گذشته برای خروج آمریکا از سوریه و صدور مجوز حمله ترکیه به کردها بدون نتیجه باقی مانده است و حتی ترامپ در یکی از موضع‌گیری‌های عجیب خود نیز به ترکیه هشدار داد: «در صورتی که به کردها حمله کنید، اقتصاد ترکیه را نابود خواهیم کرد». اکنون و در قالب استراتژی مبهم ترامپ برای آینده شمال سوریه، این منطقه به کانون بحران ۸ ساله سوریه تبدیل شده است و هر روز ابعاد جدیدی را عریب می‌شود. با این وجود و به‌رغم تمایز سیاست اعلامی و اعمالی، واشنگتن همچنان به حمایت از کردها و خواسته‌های آنان در شمال سوریه ادامه می‌دهد و این نیز به دور شدن هر چه بیشتر ترکیه از آمریکا منجر می‌شود. واشنگتن در تلاش است با صرف کمترین هزینه به تجمع مصالحی در میان ۲ متحد خود یعنی کردهای سوریه و آمریکا دست یابد اما تاکنون

پازل

باسخ‌پدافندی سوریه به تجاوز جنگنده‌های اسرائیلی

سماه‌های دفاع هوایی سوریه، روز گذشته حمله هوایی دیگری را که رژیم صهیونیستی در جنوب سوریه انجام داد دفع کرده‌اند. منابع خبری گزارش دادند جنگنده اسرائیلی منطقه جنوب را با چندین موشک هدف قرار داد که تعدادی از موشک‌ها رهگیری و در هوا منفجر شدند و یکی از موشک‌ها از مسیرش منحرف شد. به‌موازات این تجاوز صهیونیست‌ها، روز گذشته همچنین انفجاری تروریستی در نزدیکی یک اداره اطلاعات نظامی در جنوب دمشق به‌وقوع پیوست. تلویزیون دولتی سوریه گزارش داده مشاهدات اولیه حاکی از تروریستی بودن این حادثه است. یک گروه وابسته به معارضان مسلح مسؤولیت انفجار دمشق را برعهده گرفت. شهر «عفرین» سوریه نیز در همان روز شاهد ۲ انفجار جداگانه بود که طی آن، ۱۰ غیرنظامی سوری کشته و ۱۸ تن زخمی شدند

چهارگوشه

تشدید حملات ائتلاف سعودی به صنعا

ائتلاف عربی به سرکردگی عربستان سعودی شنبه‌شب ساعتی پس از تهدید به بمباران صنعا، پایتخت یمن، مناطق مسکونی و زیرساخت‌های این شهر را بمباران کرد که در پی آن شماری غیرنظامی در حمله جنگنده‌های ائتلاف به صنعا پایتخت یمن کشته و زخمی شدند. تلویزیون المسیره اعلام کرد یک کارخانه مواد غذایی در منطقه وادی احمد در شمال پایتخت هدف حمله هوایی قرار گرفت و خسارت‌هایی به شماری از خانه‌های اطراف نیز وارد شد. سخنگوی وزارت حقوق بشر یمن با محکوم کردن این حملات اعلام کرد تجاوز نظامی به صنعا نقض حقوق‌بشر به شمار می‌رود. محمدعلی الحوثی، رئیس کمیته عالی انقلاب یمن نیز در توییت‌ر نوشت: این حملات نتیجه حمایت و تشویق ائتلاف سعودی و همپیمانانش توسط آمریکاست؛ حملاتی که دیگر ملت یمن را نمی‌ترساند.

■ ■ ■

تشدید تنش‌های سیاسی در تایلند

در پی اعلام دولت نظامیان مبنی بر به‌تأخیر افتادن چندین باره انتخابات سراسری تایلند که ریاست اتحادیه جنوب‌شرق آسیا را نیز بر عهده دارد، این کشور با تظاهرات پی‌درپی مخالفان دولت در معرض تنش‌های سیاسی گسترده قرار گرفته است. به گزارش رسانه‌های آسیایی، گروه‌های رقیب با برگزاری تظاهرات سراسری در برخی شهرهای مهم، خواستار برگزاری هرچه‌سریع‌تر انتخابات سراسری و پایان دادن به حکومت نظامیان شدند. این در حالی است که گروه‌های کوچک حامی نظامیان نیز شنبه‌شب با برگزاری راهپیمایی مشابه اظهار کردند زمان برای برگزاری انتخابات در تایلند بسیار زود است. طبق گزارش رسانه‌های آسیایی، بانکوک پایتخت تایلند روز گذشته با توجه به تظاهرات هر ۲ گروه مخالف و موافق دولت، شرایط پرتنش‌ی را تجربه کرد. تایلند درسال ۲۰۱۴ نیز قبل از کودتای نظامی شاهد شرایط نابسامان تنش‌های سیاسی و تظاهرات گسترده در سراسر کشور بود.

■ ■ ■

خط و نشان ماهاتیر محمد برای صهیونیست‌ها

در حالی که رژیم‌های مترجع عربی برای عادی‌سازی و علنی‌سازی روابطشان با رژیم اشغالگر صهیونیستی با هم به رقابت پرداخته‌اند، ماهاتیر محمد، نخست‌وزیر مالزی موضعی شرافتمندانه در دفاع از فلسطین که مساله نخست جهان اسلام است، اتخاذ کرده است. ماهاتیر محمد یک هفته پس از آنکه از عدم صدور رواید برای ورزشکاران رژیم صهیونیستی در رقابت‌های جهانی پارانشنا ۲۰۱۹ در مالزی حمایت کرد، حالا تاکید کرده است که صهیونیست‌ها اجازه ورود به مالزی را ندارند، چرا که ۲ طرف با هم روابط دیپلماتیک ندارند. این سیاستمدار برجسته مالزیایی گفت: «ما با اسرائیل روابط دیپلماتیک نداریم و احساس می‌کنیم اسرائیلی‌ها دست به اقداماتی می‌زنند که اختلافات زیادی بر سر آنها وجود دارد». در همین راستا، صفی‌الدین بن‌عبدالله، وزیر خارجه مالزی هم اظهار داشت: هیأت وزیران مالزی هفته گذشته چنین تصمیمی گرفت و «حتی در صورتی که میزبان این مسابقات باشیم، به آنها (صهیونیست‌ها) اجازه ورود به کشورمان را نخواهیم داد». وزیر خارجه مالزی تاکید کرد که «مالزی میزبان هیچ گونه فعالیتی که اسرائیل در آن شرکت داشته باشد یا هیاتی را به آن بفرستد، نخواهد بود». وی افزود: مالزی بر موضع خود در قبال مساله فلسطین به عنوان یک بحران انسانی تاکید دارد و «ما به مساله فلسطین تنها از بعد دینی نگاه نمی‌کنیم». این مساله یک مساله انسانی و مرتبط با حقوق بشر است و نوعی مبارزه به نیابت از مظلومان به شمار می‌رود». کابینه اسرائیل در واکنش به این موضع دولت مالزی، با اتهام «یهودی‌ستیزی»، جریان دیگری ضد نخست‌وزیر مالزی به راه انداخته است. سخنگوی وزارت خارجه این رژیم گفته است: «اسرائیل این تصمیم را محکوم می‌کند، چرا که بی‌شک برگرفته از عقیده یهودی‌ستیزی شدید ماهاتیر محمد است». این در حالی است که کشورهای عربی که از دروازه بازی‌های بین‌المللی (با اسرائیل) عادی‌سازی می‌کنند، تمایل شللی به پایبندی به قوانین کمیته‌های المپیک، اصرار بر ایجاد تمایز میان ورزش و سیاست و ادغام در جامعه بین‌المللی را بهانه می‌کنند؛ در حالی که تمام اینها بهانه‌هایی کاذب برای خروج از آرمان‌های عربی و اسلامی است.